

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ιωάννης Τουράτσογλου
Δρ Αρχαιολόγος

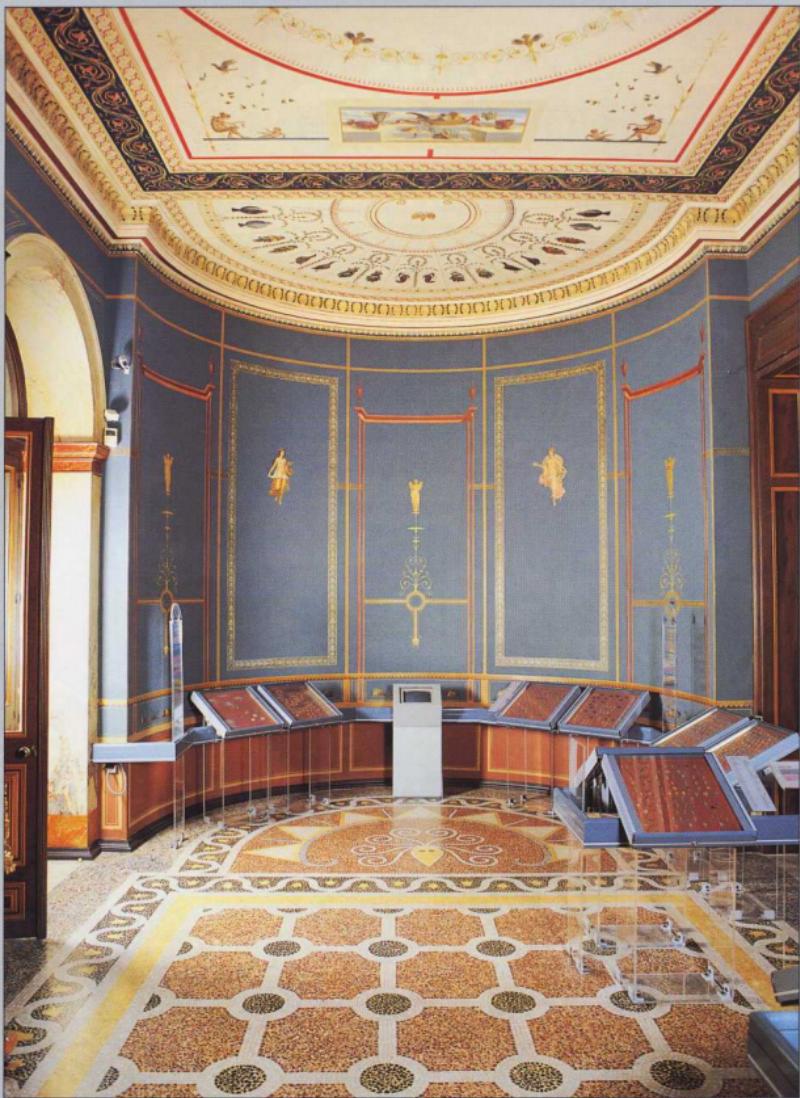
Α. Γενικά

Το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών, ένα από τα ελάχιστα του είδους του σε όλο τον κόσμο και το μοναδικό στην Ελλάδα και στο χώρο των Βαλκανίων (μια ιστορία που ανάγεται στο 1829), ύστερα από την υλοποίηση σχετικής υπουργικής σπόφρωσης για τη μεταστέγαση του, από το χώρο που καταλάμβανε σε αιώνες του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Τοσίτσα 1) σπήν οικία του Ερρίκου Σλήμαν, το γνωστό ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΩΝ (Ελ. Βενιζέλου 12), αποκτά, ως πολιτιστικός φορέας, μια έρχωριστη θέση στα ελληνικά και παγκόσμια πράγματα.

Το οικοδόμημα -δημιουργία του Γερμανού

αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ- ακολουθεί πρότυπα κτηρίων της Ιταλικής Αναγέννησης, προσαρμοσμένο στο νεοκλασικό πνεύμα του ύστερου 19ου αι. (έγκαινάστηκε στις 10 Ιανουαρίου 1881), και εσωτερικά είναι πλήρως διακοσμημένο με ταχιγραφίες και οροφογραφίες, που αντιγράφουν πομπηιανά θέματα ή αναπαριστούν τις ανασκαφές και τα ευρήματα του Σλήμαν. Στα ψηφιδωτά δάπεδα απεικονίζονται γεωμετρικά σχήματα και σχήματα ποιητικά ευρήματα από την Τροία και τις Μυκήνες.

Στην ιδιόκτητη πα στέγη του, το Νομισματικό Μουσείο καλείται να διαδραματίσει έναν πολυσχήδη ρόλο, τόσο στον επιστημονικό τομέα όσο και στον τομέα της πληροφόρησης. Κέντρο

Άποψη της έκθεσης του Νομισματικού Μουσείου στο Ιλιού Μέλαθρον.

έρευνας, το Μουσείο, με μια πλουσιότατη δύση και εξειδικευμένη βιβλιοθήκη, φιλοδοξεί με την όλη του πολιτική και τον καθορισμό ευρύτερων στόχων, ιστορικο-οικονομικού χαρακτήρα αλλά και χαρακτήρα ιστορίας της τέχνης, να καταστεί πόλος έλξης μελετητών κάθε κατηγορίας καθώς και το σημείο αναφοράς για εκπόρευση αρχαιογνωστικών μηνυμάτων, παραμένοντας ένα διάρκες επιμορφωτικό έρεισμα του ελληνισμού σε θέματα νομισματικής, ιστορίας και τέχνης. Παράλληλα, το Μουσείο οφείλει να συνεχίσει να κάνει αισθητή την παρουσία του στο χώρο που καλύπτει, καθώς αποτελεί έναν από τους λίγους χώρους, σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου νέοι άνθρωποι έχουν την ευκαιρία να έλθουν σε στενή επαφή με τη νομισματική και τις δυνατότητες που υπόσχεται η έρευνά της, καλύπτοντας ένα ιδιαίτερα ευρύ αρχαιογνωστικό πεδίο –τόσο γεωγραφικά όσο και χρονικά – στο πλαίσιο της επιστήμης αυτής.

Από το 1997 το Νομισματικό Μουσείο διαθέτει πρόσβαση στο Internet, ενώ σύντομα πρόκειται να αποκτήσει web site ("ιστοσελίδα-κόμβος" στο Διαδίκτυο, όπου θα παρουσιάζεται μια "εικονική έκθεση"), στο πλαίσιο της μελοπόντης προγράμματος επιδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

B. Υλικό και έκθεση

Το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών έχει στην κατοχή του 600.000 περίπου νομίσματα (στο σύνολο αυτό συμπεριλαμβάνεται και μικρός αριθμός μετάλλων), που καλύπτουν την ελληνική αρχαιότητα, τη ρωμαϊκή εποχή, τη βυζαντινή περίοδο και το δυτικό μεσαίωνα, καθώς και τους νεότερους χρόνους. Εππιλέων, υπάρχουν άλλα 15.000 περίπου τέχνεργα (μαλιμδόβουλα, μολύβδινα σύμβολα, σφραγιδολίθοι, σταθμια), που επεκτείνουν με την παρουσία τους το πεδίο

1. Χρυσός στατήρ Μιθριδάτου ΣΤ' Ευπάτορος του Πόντου (χρονολογία κοπής: 86/85 π.Χ.).

2. Χρυσός AUREUS Σεπτιμίου Σεβήρου (χρονολογία κοπής: 201 μ.Χ.).

3. Χρυσόβουλον Νικηφόρου Γ' Βατανειάτου (1078-1081 μ.Χ.).

αναφοράς του Μουσείου. Ο κύριος όγκος των προσκτημάτων του Νομισματικού Μουσείου περιλαμβάνει πλήθος "θησαυρών" (κλειστά νομισματικά σύνολα), έναν όχι ευκαπτώφορο αριθμό ιδιωτικών συλλογών, παντοδέξιες δωρεές, νομίσματα από παραδόσεις ή κατασχέσεις, ανασκαφικά νομίσματα κ.λπ. Ο περισσότερων εμπλουτισμών των συλλογών του Μουσείου συνεχίζεται διαρκώς, ίδιως μέσω της συγκέντρωσης κονδύλιών για την αγορά νομίσματων, μολυβδόβουλων, μεταλλίων κ.λπ. — κυρίως από οίκους πλειστριασμού του εξωτερικού.

Στη νέα έκθεση του Νομισματικού Μουσείου (ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΩΝ) παρουσιάζεται πάνω από το 1% του συνδυόντων των αντικεμένων του Μουσείου. Με τη χρήση μάλιστα νέων τεχνολογιών (εφαρμογές των πολυμέσων και Διαδίκτυου) και στο πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων, που είναι υπό υλοποίηση, επιχειρείται η αύξηση της πρόσβασης της κοινού — σε παγκόσμιο επίπεδο — στη φιλαδελφία του Νομισματικού Μουσείου πολιτιστική κληρονομιά.

Η νέα έκθεση συνοδεύεται από έναν εμπειριστικών ανθεμένο οδηγό ("Νομίσματα και Νομισματική, Αθήνα 1996"), καθώς και από πληκτρονική υποστήριξη που παρέχεται στο κοινό με οθόνες αφής (touchscreen), και ακολουθεί θεματική διαταγή: η ιστορία του Μουσείου, συλλογές και δωρητές, βίος και έργα του Ερρίκου Στήμαν, το ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΩΝ και ο Ερέντος Ταΐλερ, εισαγωγή στη νομισματική, νομισματικοί "θησαυροί", η νομισματοκοΐα Αθηνών, η νομισματοκοΐα Μεγάλου Αλεξανδρού, ο ελληνικός αποικισμός, εικονιστικές κεφαλές, έργα πλαστικής και νομισμάτων, μιθολογικές πραστατέσεις, οικοδόμηματα, πανίδα, χλωρίδα κ.ά.

Η Έκθεση θα επεκταθεί, εν καιρώ, και στο δεύτερο όρφο του κτηρίου με παρουσίαση θεματικών ενοτήτων από τη ρωμαϊκοκρατία και τους γενέτερους χρόνους. Παράλληλα θα υπάρξει δυνατότητα για τη διοργάνωση περιοδικών εκθέσεων.

Πωλητήριο εκδόσεων, αντιγράφων, παραγώγων κ.λπ. λειτουργεί ήδη στον πρώτο όρφο. Αναψυκτήριο προβλέπεται για το άμεσο μέλλον στον αύλιο χώρο.

Γ. Δραστηριότητες

Το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών, παράλληλα με τις αυξημένες υπηρεσιακές υποχρεώσεις

του (καταγραφή συλλογών ιδιωτών και κατασχέσεων), φιλοδοξεί με ένα πλήθος δραστηριοτήτων — όπως: εκδόσεις επιστημονικού και ενημερωτικού χαρακτήρα (έντυπες και σε ηλεκτρονική μορφή), κύκλοι μαθημάτων, διαλέξεις, συμμετοχή στη διοργάνωση συμποσίων και εκθέσεων, συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα, οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.ά. — να εδραίωσει την καθίερωσή του ως κέντρου έρευνας και να γίνει πόλος έλξης όχι μόνο των μελετών αλλά και του ευρύτερου κοινού.

Οι Φίλοι του Νομισματικού Μουσείου

Το Σωματείο των Φίλων του Νομισματικού Μουσείου Αθηνών ιδρύθηκε το 1992 και έκτοτε παίζει ένα δραστηριό ρόλο, προσπαθώντας συνεχώς να προβάλλει θετικά το έργο του Μουσείου με την ανάληψη διάφορων πρωτοβουλιών. Στις σημαντικότερες δραστηριότητες του Σωματείου μπορούν να συγκαταλεχθούν τα δύο επιστημονικά συνέδρια που διοργανώθηκαν σε συνεργασία με το Νομισματικό Μουσείο και με άλλους φορείς: Νόμισμα και Θρησκεία (Αθήνα, 11.5.1996) και Το Νόμισμα στο Μακεδονικό Χώρο (Θεσσαλονίκη, 15-17.5.1998). Επιπλέον, το Σωματείο των Φίλων διοργανώνει σε τακτή βάση επιστημονικές διαλέξεις και επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους. Τέλος, οι Φίλοι του Νομισματικού Μουσείου προχωρήσαν πρόσφατα στην έκδοση του περιοδικού Οβολός, δημοσιεύοντας στον πρώτο τόμο του τα Γραπτικά μιας τιμητικής εκδήλωσης (Αθήνα, 3.6.1994) για την τότε — Επίτιμη πλέον — Διευθύντρια του Νομισματικού Μουσείου, Μάνω Οικονομίδη, και στο δεύτερο τόμο του τα Πρακτικά της τιμηρίδας "Νόμισμα και Θρησκεία" (Οβολός 1 και 2, 1997).

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Ονομασία Μουσείου: Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

Διεύθυνση: Τοσίτσα 1 (Γραφεία) / Ελ. Βενιζέλου 12 (Ιλίου Μέλαθρον)

Ταχυδρ. Κώδικας-Πόλη: 106 82 Αθήνα (Γραφείο) / 106 71 Αθήνα (Ιλίου Μέλαθρον)

Τηλέφωνα: 8226 8217 769 (Γραφεία) / 364 3774 (Ιλίου Μέλαθρον)

Fax: 8216 926 (Γραφεία)

E-mail: numusath@ath.forthnet.gr (Γραφεία)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Προϊστάμενος: Δρ Ιωάννης Τουράτσογλου

Αρχαιολογικό Έργο: Ηώς Τσούρη, Εύα

Αρχαιοτάτικο Συντήρηση: Έλλη-Άννα Παυλίδου, Κωνσταντίνα Βλάχου

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Λογιστήριο: Ματίνα Ανδρομιδά

Γραμματεία: Χρήστος Κουτσογιάννης, Αθηνά Δεμερζή